

14 lutego 2011

„Z MIEDZI KRAIOWEY”

O gminie Miedziana Góra można opowiadać godzinami. O zróżnicowanej, niezwykle ciekawej rzeźbie terenu, o bogatej palecie występujących tu złóż mineralnych i wielowiekowej tradycji wydobywczej, o atrakcjach historycznych i architektonicznych. Jednak tym, co w ostatnich latach szczególnie rzuca się w oczy osobom odwiedzającym tę gminę, są przede wszystkim ogromne zmiany zachodzące w infrastrukturze oraz wielość prowadzonych inwestycji. Wszystko to sprawia, że standard życia mieszkańców z każdym rokiem staje się wyższy i coraz więcej osób spoza gminy decyduje się na zamieszkanie na jej terenie.

Przemysłowa przeszłość

Rozwój przemysłowy tego obszaru posiada odległą metrykę i wiąże się z wczesnośredniowiecznym kuźnictwem. W XVI wieku dorzecze rzeki Bobrzy stało się centrum polskiego hutnictwa. W 1598r przybyły z Bergamo Jan Hieronim Caccia zbudował w okolicach Ćmińska nad rzeką Bobrzą kuźnicę, w której wytwarzano i przerabiano stal. Około 1624 roku w pobliskiej Bobrzy nad rzeką o tej samej nazwie zbudowano pierwszy w Polsce wielki piec współpracujący z licznymi kuźnicami, dymarkami, fryszerkami, urządzeniami do wiercenia i gładzenia luf armatnich, stępami do tłuczenia rudy. Cały ten zespół przemysłowy działał w oparciu o miejscowy surowiec pochodzący z pobliskich kopalń rudy. (M. Starz, Zagnańsk, Samsonów, Tumlin, Ćmińsk, Z dziejów osad nad górną Bobrzą, Kielce 1995). W 1636r hutę przejął włoski specjalista Jakub Gianotti. W 1645 roku dzierżawił ją kolejny Włoch – Jan Gibboni, po nim Bernard Servelli. W 1709 roku podupadłe manufaktury powróciły pod bezpośredni zarząd biskupów krakowskich, w 1789 roku przejęte zostały na rzecz Skarbu Państwa. Do ogólnopolskiego rozgłosu miejscowości przyczyniła się decyzja Komisji Menniczej nakazująca, aby kruszec wydobywany na Miedzianej Górze służył do wybijania od 1786 roku w warszawskiej Mennicy Koronnej polskiej monety miedzianej (pół grosze, grosze, trojaki z napisem: „Z MIEDZI KRAIOWEY”). Zamiar ponownego uprzemysłowienia tego obszaru wiąże się z projektem wybudowania w Bobrzy na tzw. „Zaroślaku” nowoczesnego zakładu wielkopiecowego. Realizację tę rozpoczęto w 1824 roku według planów Fryderyka Wilhelma Lempe. Powódź w 1828 roku znacznie pokrzyżowała prace budowlane, a później wypadki związane z wybuchem Powstania Listopadowego przerwały inwestycję. (E. Kosik, W Białym Zagłębiu, Kielce 1998). Ostatecznie nowe kierunki w rozwoju hutnictwa zadecydowały o zaniechaniu budowy

zakładu o pierwotnym kształcie.

- Dziś, po niespełna dwóch wiekach po przemysłowej przeszłości gminy nie pozostało już zbyt wiele śladów, choć ciągle działają tu kopalnie odkrywkowe surowców drogowych i mineralnych, działa też drobny przemysł. Baza surowcowa gminy to zasoby wapieni, dolomitów dewońskich i piaskowców. Część tych złóż jest eksploatowana, część nieczynna – mówi **Maciej Lubecki**, wójt gminy Miedziana Góra.

Konsekwencja = sukces

W grudniu 2005 roku we współpracy z mieszkańcami opracowano dokument opatrzony nazwą „Strategia rozwoju Gminy Miedziana Góra na lata 2006-2015”. Strategia wyznaczyła do zrealizowania dwa podstawowe cele: rozbudowę infrastruktury technicznej oraz wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego gminy w oparciu o potencjał środowiska i mieszkańców. Dziś, po pięciu latach od przyjęcia tego dokumentu rzuca się w oczy niezwykle konsekwencja w realizacji jej założeń. Dynamiczne, pozytywne zmiany w Miedzianej Górze zachodzą już od wielu lat, jednak szczególnego rozpędu nabrały – podobnie jak w przypadku wielu innych świętokrzyskich gmin – wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Oczywiście także z wykorzystaniem jej środków finansowych. Dość powiedzieć, że tylko w latach 2007 – 2010 wartość całkowita zrealizowanych w gminie inwestycji wyniosła 48.865.003,45 złotych, a udział dotacji zewnętrznych wyniósł aż 29.020.118,07 złotych.

Podstawowymi zadaniami do zrealizowania w zakresie rozbudowy infrastruktury była oczywiście modernizacja i rozbudowa dróg gminnych, sieci wodociągowej oraz sanitarnej. Udało się m.in. przebudować drogę gminną Ćmińsk – Podgrodzie przez wieś na długości prawie 1200 metrów (wartość dofinansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego – 1.001.037,02 złotych), a także, w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych, drogę gminną przez wieś w miejscowości Kostomłoty II (koszt 1.112.640 złotych). Ponadto w realizacji jest aktualnie kolejne zadanie, mianowicie przebudowa i budowa drogi gminnej Maciejówka – Kostomłoty I. Na pewno dużym sukcesem była budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Miedzianej Górze o długości 17,21 km. Ta olbrzymia inwestycja kosztowała niemało, bo 7.006.783 złotych, lecz na szczęście 60% tej kwoty pokryły środki z RPO WŚ, i – co najważniejsze – ta inwestycja spowodowała, że czterysta gospodarstw zyskało dostęp do kanalizacji. Co więcej; realizowana jest też budowa systemu kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Kostomłoty I i Kostomłoty II. Jej koszt wyniesie 7.682.000 złotych (4.609.200 złotych dofinansowania z RPO WŚ).

Jak często powiada Maciej Lubecki, wójt Miedzianej Góry – największe nawet pieniądze zainwestowane w drogi, czy wodociągi nie przyniosą spodziewanych rezultatów, jeśli

niedoinwestowany pozostanie... człowiek. Szczególnie człowiek młody, który ma stanowić o przyszłości lokalnej społeczności. Dlatego właśnie w ostatnich latach władze gminy podjęły wiele inwestycji służących poprawie jakości życia mieszkańców. Zgodnie z zasadą „w zdrowym ciele zdrowy duch” postawiono na budowę obiektów sportowo-rekreacyjnych. Przy Zespole Szkół w Ćmińsku w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012” powstał wspaniały kompleks sportowy z boiskiem piłkarskim, boiskiem wielofunkcyjnym do siatkówki i koszykówki oraz zapleczem sanitarno-szatniowym. Z kolei w Kostomłotach I przebudowano, rozbudowano i wyposażono remizę strażacką na Centrum Kulturalno-Sportowe, a w Kostomłotach II powstał imponujący Ośrodek Sportowo-Rekreacyjny. Na tym nie koniec, ponieważ w realizacji są już kolejne projekty; we wsi Porzecze powstanie świetlica wiejska oraz boisko wielofunkcyjne, rozbudowany zostanie też Ośrodek Sportów Masowych w Ćmińsku.

Gmina Miedziana Góra dba o swoich najmłodszych mieszkańców. Choćby właśnie dlatego w Kostomłotach II za prawie dwa miliony złotych (60% dotacji z RPO WŚ) wybudowano i wyposażono wspaniałe przedszkole. W dwukondygnacyjnym budynku ponad stu przedszkolaków oraz personel dysponują m.in. czterema salami do zajęć dydaktycznych, szatniami, pomieszczeniami technicznymi, ciągami żywieniowymi, pokojem lekarskim. Przedszkole wyposażone jest w komputery oraz sprzęt audiowizualny z programami dydaktyczno-edukacyjnymi. Z kolei w Ćmińsku skierowano do realizacji projekt zagospodarowania centrum miejscowości wraz z placem zabaw dla najmłodszych.

Warto tu przyjechać, warto tu zostać

Gmina Miedziana Góra posiada wszystkie atuty do tego, aby czuli się tu dobrze na co dzień nie tylko rdzenni mieszkańcy, ale też by ciągle przyciągać nowych osiedleńców. Świetne położenie, sąsiedztwo miasta wojewódzkiego, atrakcyjne tereny przeznaczone pod budownictwo i dobre uwarunkowania komunikacyjne sprawiają, że coraz więcej osób wybiera obszar gminy jako miejsce swojej rezydencji. Chcą tu żyć ponieważ, poza wszystkim, jest tu po prostu ładnie. Takie inwestycje jak choćby rewitalizacja centrum Miedzianej Góry (3.980.037 złotych) przeprowadzona przy wsparciu funduszy unijnych, czy konserwacja części dawnego zakładu przemysłowego w Bobrzy zwanego Zakładem Wielkopieczowym, (muru oporowego wzdłuż kanału wraz z narożnikiem) sprawiają, że zarówno nowoczesność jak i spuścizna minionych epok mogą tu zgodnie współistnieć. Bo władze gminy nie tylko nie zapominają o zakotwiczonych w przeszłości obiektach, tradycjach i zwyczajach, ale starają się je wspierać i wzmacniać. Temu właśnie służył projekt realizowany w ramach Świętokrzyskiego Programu Odnowy Wsi nazwany „Zwyczaje miedzianogórskie w obrzędach i pieśniach” dzięki któremu zespół ludowy „Macierzanka” zyskał jednolite stroje ludowe charakterystyczne dla regionu świętokrzyskiego, temu służył

kolejny projekt w ramach ŚPOW, czyli „Grupa Historyczna Hakownica – świadek hutnictwa miedzianogórskiego”, dzięki któremu można było nabyć męskie stroje historyczne, a gmina zyskała sześciu najprawdziwszych XVII-wiecznych... artylerzystów.

Gmina Miedziana Góra to raj dla turystów. Leżący zaledwie 5 kilometrów od Kielc Rezerwat Przyrody Sufraganiec będący nie tylko prawdziwą perłą turystyczną, ale też naukowo-dydaktyczną, znajdujące się w części grzbietowej góry Kamień niezwykle ciekawe i cenne odsłonięcie geologiczne „Piekło”, czy położony w Miedzianej Górze naprzeciw tzw. góry Kaplicznej pomnik przyrody nieożywionej „Ślady górnictwa kruszcowego” to miejsca, które bezwzględnie trzeba zobaczyć. Jeśli dodać do tego Ośrodek Sportowo-Turystyczny „Moto-Raj” z kompleksem obiektów, pośród których centralne miejsce zajmuje tor wyścigów samochodowych „Kielce”, a także funkcjonujące w Tumlinie na zboczu góry Wykieńskiej (409 m n.p.m) dwa niezależne stoki narciarskie ze sztucznym naśnieżaniem z dwoma wyciągami narciarskimi, w tym z najnowocześniejszym wyciągiem narciarskim w Górach Świętokrzyskich („Sztokfisz”) – okaże się, że gminę Miedziana Góra nie tylko warto często odwiedzać i odkrywać, ale że warto w niej zostać na stałe. I szczęśliwie żyć.